

Бомбушкар Едуард

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Богач Ю.А.)

МІСЦЕ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Поява поняття «публічні закупівлі» в українському законодавстві була обумовлена прийняттям Закону України «Про публічні закупівлі», відповідно до якого публічною закупівлею є «придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом» [1]. Законом України «Про публічні закупівлі» створено правові умови для забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, для створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, для запобігання проявам корупції у цій сфері, для розвитку добросовісної конкуренції.

Публічні закупівлі – це не лише процес замовлення продукції (товарів, робіт, послуг) та їх виробництва й постачання (надання, виконання), але і інструмент виконання державою функцій в сфері національної безпеки та її складових (економічної, продовольчої, соціальної, екологічної тощо), вирішення таких завдань, як розвиток ринку та збереження конкурентного середовища, підтримка певних регіонів та груп населення, розвиток певних галузей та суб'єктів ринку тощо.

Вплив публічних закупівель на економіку країни полягає в реалізації таких основних функцій:

- придбання товарів і послуг для забезпечення функціонування державних або муніципальних структур з метою обслуговування суспільних потреб, серед яких оборона, медицина, освіта, культура, наука, інфраструктура тощо;
- виконання конкретних державних завдань соціально-економічної сфери, серед яких створення нових робочих місць шляхом закупівлі державою окремих видів товарів, робіт, послуг, а також заохочення застосування екологічних чинників, інноваційних практик, електронних технологій у процесі закупівель;
- регулювання кон'юнктури на ринках окремих видів продукції (як правило, для соціально чутливих продуктів харчування, таких як цукор, борошно, зерно) економічними методами, коли держава виходить на ринок як вагомий покупець, підвищуючи попит, або здійснює товарну інтервенцію шляхом продажу раніше спеціально закупленої продукції, збільшуючи пропозицію, і таким чином відновлює рівновагу попиту і пропозиції на ринку тієї чи іншої продукції.

У сучасній ринковій економіці реалізація функцій публічних закупівель ґрунтується на створенні конкурентного середовища з одночасним запобіганням проявам корупції і забезпеченням прозорості та ефективності використання коштів. Міжнародна практика довела, що досягнення цих цілей можливе лише у разі створення Єдиної системи закупівель, яка діє для всієї держави та включає в себе:

- законодавче забезпечення;
- інституційне забезпечення;
- інформаційне забезпечення.

Інституційне забезпечення реалізується через наявність уповноваженого органу-регулятора з координації закупівель, а саме – Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України; функціонування незалежного органу оскарження – Антимонопольний комітет України; функціонування органів контролю – Державна аудиторська служба України, Державна казначейська служба України, Рахункова палата України.

Інформаційне забезпечення реалізується через єдине джерело отримання інформації щодо здійснення публічних закупівель ProZorro [7] – веб-портал уповноваженого органу.

Процес електронних закупівель забезпечується завдяки використанню мережі Інтернет та спеціальних веб-сайтів. Процедура електронних закупівель передбачає використання спеціально розроблених веб-сайтів, обмін стандартними електронними документами та повідомленнями між замовниками та учасниками процедур закупівель. До складу електронної системи входять веб-портал www.prozorro.gov.ua, який, крім джерела оприлюднення інформації про закупівлі, відіграє роль центральної бази даних та єдиного модуля аукціону, та авторизовані електронні майданчики.

Відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі»:

- замовник здійснює процедури закупівлі шляхом використання електронної системи закупівель;
- подання інформації під час проведення процедури закупівлі здійснюється в електронному вигляді через електронну систему закупівель;
- скарга до органу оскарження подається суб'єктом оскарження у формі електронного документа через електронну систему закупівель.

Тобто, електронна система закупівель Є загальнодоступною та гарантує недискримінацію, рівні права під час реєстрації всім заінтересованим особам та рівний доступ до інформації.

Використані джерела

1. Закон України. Про публічні закупівлі. Від 25.12.2015 р. № 922 з подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2016. – № 9